

Ifilayo ifikankala ifya kwa Lesa

Ifya lebwa naba Robert Dean

Lesa alipanga ifilayo imyanda ne myanda kuli imwe. Chachine kuli imwe. Ichipingo te chitabofye umwalembwa ifyachitike kubantu akale, lelo kibili chebo chakwa Lesa umwine ichisosa kuli ifwe chila muuntu. Mu chitabo chine ichi Lesa apangile ifilayo amakana namakana ayengi kuli imwe. Ifi filayo fintu twinga shintililapo ilyo lyonse tuleshingwana namafya ayali yonse mumyeo yesu. Lesa wa chishinka lyonse, kibili takabale akafilwe ukufikilisha ifilayo fya kwe.

UBULAYO CHINSHI.

Ubulayo kusosa ichishinka kumuntu ukutila ifyo walaya efyo ukachita. Ubukankala bwa chilayo bushintilila pambela ya muntu uyo uwalaya, namaka engakwata ukutila ifyo alaya fingafikilishiwa. Umuntunse takwata amaka aya kulenga ubulayo bwakwe bufikilishiwa ukwabula ukufilwa, pantu umuntunse ena alikwata imbela isha kafilwa, elyo kibili no kukana kwata ififwaikwa ukuti imilimo ibombeke bwino. Lesa fye eka ewinga panga ubulayo ubwabula ukutenkana kabilia ukwabula nangu chimo ichinga chingilisha.

Lesa alishiba fyonse, nefyo ifinga shinguluka ubulayo bwakwe pamo nomweo wenu. Teti apange ubulayo ubo-engwa filwa ukufikilisha. Emwine wamaka yonse, kibili kuti aba namaka yakuti chonse icho alaya, necho chonse icho asosa chifwile fye chachitika ukwabula ukufilwa.

"Ichebo chakwa Shikulu Chachishinka kibili imilimo yakwe ichitwa mu chishinka. Alitemwa ubulungami no bupingushi ubwabula umuchisha chinami., Isonde lyaisulamo ubusuma bwa kwa shikulu" Amalumbo 33:4-5.

Kuti twaishiba shani ukutilati Lesa akafikilisha ichebo chakwe? Twalishiba pantu Lesa Chishinka elyo tabepa bufi (impedwa 23:19) Alilaile Noah ati alinokumuchingilila ku lyenshi, no kuchita ifi alichita. Aibele Abraham ati inko shakwe shikaba mubusha mu Egypt imyaka 400, lelo alinokuba pususha nokubaleta ku chalo amulaile. Lesa achitile ifyo alaile. Kibili alaile Joshua ukuchimfyा abalwani abamaka ukuba chila, no kuchimfyा Joshua alichimfishe. Alaile David ukumuchingilila no ku mulenga ukuba imfumuyabena Israeli. Nangu Saul achitile ifili fyonse ukufwaya ukwipaya David, alifililwe ukumu sansa nelyo ukumuchena. Lesa alilaile Isreal umu mpusushi, kibili katula uwali nokupususha ichalo ku lubembu. Lesa alifikilishe ubu bulayo nabo. Lesa alifikilishe ifi ifilayo fyonse nafimbi ifiingi.

Ifilayo amakana namakana mu chipingo fyali fya kusosa kubantu bamo nga bena Noah, Abrahamu, Nangu Moses. Fimbi nafyo fyali fya kusosa kubantu bambi, ifyo no kufikilisha fyalifikilishiwe munshita yakunuma. Ifilayo ifingi fyabelako ukutila lyaba lishintililo ilyabula impela, kibili fipope ifyo abantu bakwa Lesa balingile ukushintilapo umuyayaya. Efilayo ifyaba muli aka katabo.

UBULAYO UBUKANKALA PAFILAYO FYONSE.

Ifyo Lesa alaya umuntunse nifyofye ifikumine ulupwa lwakwe. Ubulayo bukumine kuli abo Lesa alaya ifyo umuntu engaba umo mulupwa lwakwe. Ukuikuminkanya ku lupwa lwakwe Lesa tekumubilifye nangu ifyo wafyelwe, lelo niku bupyani nesenge lya kumupashi. Lesa tatulubulafye kumulandu wafyo twa chenjelamo ififulo nangu ifikankala ifyo twachita, mu myeo yesumukuchenjela nangu intuntuko yesu. Aba nonka, naba busu, abakakala, nabantu yawe yawe, bonse bengila mulupwa lwakwa Lesa munshila imoine. Ichishinka cha bulayo ubo chaba mumbilansuma muchipingo chipya mumbila yakwa John.

“Bonse abamupokelele, Yesu abapele nsansa shakuba abana ba kwa Lesa, kuli abo abasumina muli ena” Yohane 1:12”.

Ilyo John alembele imbila nsuma yakwe, atampile ukulondolola mukwififya ukweba abalinokubelenga ukutila yesu waku Nazareth ena alini Lesa uwa yalwike umuntu no kwisaikala pamo naifye” Yohane 1:14.

“Uwasumina muli ena takasekwe lelo usha sumina ena alisekwa kale, pantu tasumina mwishina lya mwana umofye mpo uwatemwikwa na Lesa” Yohane 3:18.

Abamupokelela nabo abasumina ukutila Yesu uwasosele ukutila aba ifyo aba – umwana wakwa Lesa uwalengele ukuti kube ukupusuka kwamuyaya ukupitila mukutufwila kumembu shesu.

Umulandu umuntu uwabula akalema uwachibili muli bulesa batatu aishile bela umuntu nichi, umutundu wa muntunse wali uwabula amaka nangu isubilo kumupashi. Onse mulibaifwe afyalwa uwataluka kuli Lesa kumulandu walubembu. Ichipingo chitila ati iyi nimfyia yaku mu passhi. Tufyalwa kumubili abatuntulu lelo abafwa kumupashi (**Ephesians 2:1**). Ulubembu talwishibikwa bwino shino inshiku. Isambi techintufye ichakuti nga mukwelenganya nangu imbeli iyaishibikwa ukutila abantu taba ifwaya nangu iyo bashasuminamo. Nangu line ifi kuti fyaba lubembu, ulubembu lwalishupa ukulwishiba pantu twali chila pafyo twingga tontonkanya. Amashiwi ayalondolola pa lubembu mululimi

Iwine Iwine mu chipingo yapilibula ati "ukukana chita ifyo ulingile uku chita". Ulubembu lishiwi ilililyanse, ukutonkanya nangu ukuchita ichintu ichishili ichalungangama ukulingana nembele yakwa Lesa. Ulubembu luchitika ilyo umuntunse akana ukubela kabumba wakwe no kufwaya ukwikala ukulingana nefyo alefwaya ukwabula ukubomfyा amano namaka yakwa Lesa. Tufwile bonse ukusumina ukutila twalibembuka, elyo ukuchila pali ifi, tufwile ukwiluka ukutila twafyelwe muli iyi inshila iya lubembu. Bonse twafyelwe ababembu.

*"Pantu bonse balibembuka nokupelelwa kubukata bwakwa Lesa. **Abena Roma 3:23**".*

Apo bonse twafyelwe abafwa kumupashi, iyimbela ifwile ukwaluka. Takuli ifyo twingachita ukwaluka. Takuli ifyo twingachita ukuipususha kumulandu wakutila twaba abafwa kumupashi. Lesa fye ewinga twalula. Ukukwaluka, ukufuma kumfwa ya kumupashi ukuya ku mweo wamupashi, eo batila ati ukufyalwa chipya chipya.

Tekubulungami ubo twachita, lelo niku luse lwa kwa Lesa eko twapusukile, ukupitilafye mukusamba kwa kwalula uluko nokulenga ukuba abapyä kumaka yo mupashi wa mushilo"
Tito 3:5.

Yesu, umwine alilondolwele ifyo chipilibula ukufyalwa chipya chipya ilyo alandile ilyashi na Nicodemas. Nicodemus alimu pharise uwaishibikwa sana, kibili alini kafundisha wa mashiwi yaba muchipingo munshita ilya Yesu ali pano isonde. Aliumfwile ifisungusho ifyo Yesu achitile nefyo alefunda, kibili alishibe ukutila ifi fisungusho nefishibilo fyali sobelwe muchipingo chakale pa mulubushi, umupusushi uwo Lesa alaile umuntuunse, Nicodemus aile kukumona Yesu kukuya fwailisha ichishinka umwine.

Ngefyo chaba kubantu abashaishiba apakutampila ilyo balafwaya ukwipusha pafikumine ifya kumupashi, Nicodemus atampile ukulana na Yesu ukumweba ati ifisungusho fyakwe fyafumine kuli Lesa. Nupalichi Yesu alimwasuke bwino ichakutila aikatwa kumutima. "Yesu ayaswike ati,"chine chine ndetila kuli iwe, teti umuntu abo mbele ubufumu bwakwa Lesa ngatafyelwe chipya chipya". ***Johane 3:3***.

Yesu alondolwele Nicodemus ati umuntu afyalwa chipyachipya ilyo asumina muli Yesu, ukuchetekela ati Yesu kuti amupususha ukufuma kumembu shakwe. Ukubomfyा ishina ati "umwana wa muntu", ukukwita ukwalebomfewa mu chipangano chakale nga mukupusushiwa, Mukufilondolola, umwine Yesu atile ififine efyo umwana wa muntu awfile ukusumbulwa (Ukutanikwa) pakutila ati onse uwasumina muli ena ekafwa lelo akabe no

mweo uwamu yayaya, (**Yohane 3:14-15**). Ubu ebulayo ubusuma ubwepusukilo ubwakwa Lesa. Ali no kupela abwasuko kubwafya bwa lubembu umuntu onse ashingwana nabo, lelo tekubomfyamaka yabuntunse, ishuko amaka, ichifulo nangu imilimo yabu kapepafye, lelo kupitila ukupokelela ichabupe. Kuti twasumina ukupoka, ichi icha bupe ukupitila mukusumina ati Yesu afwile pa lupanda ku mulandu wa membu shesu. Panuma ya kuchetekela muli Klistu, Lesa ala tupelo umweo upya, emweo wamuyayaya no kutulenga ukuba no mupashi uwa mweo. Ngatawatala chetekela muli Klistu ngomupusushi obe, Limbi iyi enshita yobe uchite ichi. Ichi echilayo chimo pafilayo fimo ifyo lesa apangile kuli iwe palwa kuti wiinga pokelela ipusukilo. “*Pantu umwana wamuntu aiasa mu ku fwaya ukupusushe abo abaluba*” **Luka 19:10.**

“*Isemi kuli ine imwe bonse mwe balechuchutika nefisendo ifya fina elyo nalamupela ukutusha*” **Mateyo 11:28.**

Yesu atile kuli ena, “nine kushikuka, nomweo, uyo uwasumina muli ine, nangu enga afwa, alinokuba no mweo. Elyo onse uwa mweo nokusumina muli ine takafwe. Bushe ulesumina ifi? “Yohane 14:6 “*Lelo ifi (ifi shibilo mumbila nsuma yakwa John) fya lembwa ukutila ati musumina ati yesu klistu, emwana wa kwa Lesa nokutila ati mukusuma nkakwate umweo mwishima lyakwe*”. **Yohane 20:31.**

Onse uwasumina muli ena takasekwe lelo uyo usha sumina alisekwa kale, pantu tasumina mwishina lya mwana umufye mpo uwakwa Lesa” **Yohane 3:18.**

Uwasumina mu mwana aba no mweo wamuyayaya, lelo ushasumina mu mwana takamone umweo, ichipywa chakwa Lesa chikekalilila muli ena”. **Yohane 3:36.**

Takwaba ipusukilo limbi, pantu takwaba, ishina ukuchila Yesu pano isonde pantu emo twingakwatila ipusukilo **Imilimo Yabatumwa 4:14.**

Mwalipusuka ukupitila ku luse na muchichetekelo tekumaka yenu mwebene, chabupe ukufuma kuli lesa, kibili temukubomba kwamililo, kibili tamufwile ukuyumfwa”. **Abena Efeso. 2:8-9**

“*Eicho apo twalungamikwa ukupitila muchichetekelo, twaba no mutende na Lesa ukupitila muli Yesu Klistu*” **Abena Roma 5:1**

Ubu ebunte; ukutila Lesa alitupela umweo wamuyayaya, kibili uyu mweo waba mumwana wakwe. Uwaba no mwana wakwe aba no mweo ushaba na mwana wakwa Lesa, taba na mweo”. **1Yohane 5:11-12.**

"Kukulungamikwa ukupitila muluse no bupusushi muli Yesu klistu, uwo Lesa alengele ukusumya umulopa, ukupitila muchichetekelo mukulanga ubulungami, pantu mukuchetekela kwakwe Lesa aliposa imembu isha chitilwe kale." Abena Roma. 3:24-25.

CHINSHI CHICHITIKA PANUMA YE PUSUKILO.

Panuma ye pusukilo chila umo muli ifwe aluka ukuba nga akanya akafyalwa. Elyo nga akanya kalatampa ukukula, nafwebene chimo chine tufwile ukutampa ukukula.

Ukukula kumupashi, kwali palako no kukula kumubili. Tufwile ukukwata fimo ifya kulanga ukuti tule kula kumupashi. Tufwile ukusambilila ukwenda. Ngefyo twaiche tu tankaila nokupona ilyo tulesambilila ukwenda, efyo nabena klistu balino tankaila nokupona kumupashi, ichi leplibula ati tuli no kubembuka. Twaba no mweo upya muli klistu lelo, tuchili ababa nembla ya lubembu kabili tukalachita ishimembu isho twalechita. Nomba tu fwile ukwibukisha ukutila ati Yesu klistu alilipila kale umutengo paliishi membu pamusalaba. Ichi chileplibula ati teti tuluse fye ipusukilo lyesu. Tufwile uku shininkisha ukutila ati apotapali ifyo twachitile pakuti tuplesuke, tapali ifyo twingachita ukuti tulufye lilya ipusukilo. Ifilayo ifingi muchipingo fyali tupela ukushininkisha ukutila ati twali chingililwa umuyayaya mwi pusukilo pantu Yesu klistu alilipila umutengo pa membu shesu pa lupanda.

UKUSHININKISHA UKUTILA TWALIPUSUKA.

"Nomba kuli ena ulenga ukuti witelententa nokutila wiminine mubukata ukwabula akalema ne nsansa ishingi" Yuda 1:24.

"Napela umweo wamuyayaya kuli bena, elyo tabakafwe nangu ukusompolwa mu maboko yandi. Tata uwampela bena kuli ine mukalamba ukuchila bonse, elyo takuli uwinga ba sompola ukufuma mumaboko ya kwa Tata". Yohane 10:28-29.

"Kibili kuti aba pususha umuyayaya abo abaipalamika kuli Lesa ukupitila muli ena, pantu ala pa patilako lyonse". Abena Hebere 7:25.

"Pakusenda ubupyani ubushonaika nangu ukulamba nokukana chuchuka iyafiswa mumulu kumulandu waimwe, mweba chingililwa namapepo kumaka yakwa Lesa ukupitila muchichetekelo ica mwipusukilo ilyo mulelolela ukusalwa munshita yakulekelesha". **1**

Petro1:4-5.

Nalisonsombwa ukutila ati temfwa umweo, bamalaika, fimwandanshi, amaka, ifintu ifinshingulwike nangu ifya kuntansi, ubutali, ukushika pansi nangu chonsefye ichapangwa

ichikampatula ukufuma kukutemwa kwa kwa Lesa ukwaba muli Yesu Klistu Shikulwifye:"

Abena Roma 8:38-39.

"Shikulu alalubula imweo yaba bomfi bakwe, kibili abachetekela muli ena takasekwe"

Amalumbo. 34:22.

Nanguline twalichingililwa mwipusukilo, lelo tulabembuka, isenge no kumfwana ukwapitilia mu Lesa kula putuka. Ngefyo ukukanabela abafyashi konaula, isenge pakati kamwana nabafyashi, efyo ulubembu lonaula isenge lyesu na Lesa. Lelo apoishimembu Yesu alilipila umutengo palu panda, ukwelelwa nangu uku bwelela kuli Lesa fyaiminina pamilimo iyo yachitilwe palupanda. Lesa ena afwayafwe ukutila efyo twasumina ukutila ati twilifyanya kuli ena lyena kuti twaelelwa ukwabula ukuposa inshita, kubulanyo bwaba pafilayo ifingi ifikankala mubumi bwabwina Kristu.

"Nga twayebelela imembu shesu, wa chishinka kibili akwata ubupingushi ubwabula umuchisha chinani akatwelela nokutuwamya kuku kowela kwesu" 1John 1:9.

"Ukuyeleta chipilibula ati, ukusumina nokushininwa ati twali bembuka. Uluse lwa Kwa Lesa lukalamba ichakutila ati aelefafye imembu isho twayebelela, lelo kibili nemembu isho twalaba nangu ukanaishiba nimembu.

Ilyotwaba isenge na Lesa Tata, Lesa Mupashi wa mushilo ekamboni uwawangana mukukula kwesu kumupashi ukubombela pamo nechebo chakwa Lesa.

"Ngotunya utwafyalwa kabileni umukaka musagwela uwaba mu chebo pakuti mukule". 1 Petro 2:2.

Kuleni muluse no kwishiba Lesa wesu na kalubula Yesu Klistu. Ubukata bupelwe kuli ena lelo no muyayaya". 2 Petro 3:18.

Ilyo mule sambilila echebo mu chipingo, muli nokuba abaishiba sana ululumbi lwaba mubulayo ubo Lesa atupela. Ilyo twa sambilila ifilayo, lesa mupashi wa mishilo alalenga ukuti ati tukule.

Amaka yakwa Lesa yakwe yalitupela ifintu fyonse ifikumine kumweo nembela yabu Lesa, ukupitila mukumwishiba uyo twila ukubomfyia ubukata no busuma, umotwa pelwa ifilayo ifisuma ifikala pakutila ukupitila muli ifi muka mukakakwate ichakaniko mumbela yaba Lesa, ilyo mwa pasuka ukufuma kubufumfuntungu ubwaba muchalo ukupitila mulunkumbwa" 2 Petro 1:3-4.

UKU POKELELA UBULAYO BWAKWA LESA

“Ukukabila ukukwataubulayo bwakwa lesa chipilibula ati tulefwaisha ubulayo ukuti bufikilishiwe ukulingana ne chebo chakwe. Tuchetekela lesa ukufikilisha ichebo chakwe. Muchachine tutila Lesa mwalindaya ifi. Nomba ndemweba ati nalisumina mubulayo bwenu nokushininkisha ati mulinokufikilisha. Lesa wa chishinka kibili lyonse ali nokufikilisha ifyo alaya nangutatulefwaya ukukwata. Lelo ilyo twafwaya ukukwata munshila shabwafya, lyena ninshi tuleibukisha ubulayo bwakwa Lesa, ifipope fyakwe ifya tuyayaya, no bulayo bwa kusunga, amaka no butungulushi, ifi fitampa mukutonta amenso yesu pachichetekelo chesu pa bulayo bwakwa Lesa.

Ichichetekelo chaba napochishintilila. Ukusubila muli Lesa techichetekelo lelo namu chichetekel mu busokololo ubwa soswa muchebo chakwa Lesa. Munshitasha bwafya no bukali bwa mumutima, tulakoseleshiwa mu matontonkanyo no kumfwa, ilyo twa tonta amenso pa chebo cha kwa Lesa ichishaluka pamo nembela yakwe. Ulutampulo lwakubalipo kumona ukutila twakwata ififilayo nefipope ifya mu mweo shesu. Pakutila lyonse tulefwaya twafibomfy a ilyo lyonse tulefyaya.

Ichakukonkapo kutontokanya pa bulayo. Ifi efyo ichipingo chipilibula ukushetulula ichebo. Ukwikalilila muchebo chakwa Lesa efyo amalembo yashila ya pilibula. Pakuchita ifi tufwile ukubelenga mu bulayo mumalembo ayashila. Tufwilie ukutontonkanya pafyo ubulayo bwasosa, no kuchecheta amano neshintililo ya bulayo. Ilingiline ubulayo bwiminina pambela yakwa Lesa ichitemwiko namano yakwe akwata. Ubulungami ubupingushi ubwabula muchishachinani nangu amano yakwe achila pamano yonse. Ichilangilila niche, ifilayo ifingi fya shintitile pakweba ukutila ati Lesa alishiba amafya yesu ukufuma akale ukwabula impela. Munuma yakwe ayachila amano yonse mukalamba ukuchila ubwafya nangu fyonse ifichingilila ubuyantansi mu mweo yonse. Mubukata bwakwe, alitupela fyonse ukwabula amalipilo aicho nga Lesa ali naifye, naina enga tu sangukukila. (Abena Roma 8:31b).

Ubulayo bummo ubwaishibikwa kubengi ni 1Petro 5:7 “ukuleta amasakamiko yenu yonse kuli Yesu pantu ali musakamana”. Ngatwalolesha ifyo chili cuti twatontonkanya pabulayo. Uktampa mu 1Petro 5:5, Peter alembele ati *“Imwe mwe misepela beleni abaipela ku kalamba. Bonse imwe ikaleni aba chumfwila kuli umo na umo, kibili mube abaicheckya, pantu Lesa tafwaya abachilumba lelo apela ukusenamika kubaicheckya”*.

Peter alechenjesha imisepela ukuba abaishiba bwino ifyo ukuba nensambu kwaba. Ubuebukankala bwa ku kuichefya: ukuba abakanshiwa bwino mukwatile yamaka Lesa apela mu n'ganda, munchende shanchito mulukuta, pantu Lesa tatemwa abachilumba," Lelo apela ukusenamina kuli abo abaichefya." Ifipanga umutende na chine lubali mumalembo ashila ichebo chiletila "ichefyani pansi yamaboko yakwa Lesa pakutila amusumbule munshita iya linga, kukleta amafayayenu yonse pali ena, pantu ali musakamana. Ubulayo butweba ifyo tufwile ukuchefya ilyo twa leta amasakamiko yesu pali Lesa, tulenga ukuti atusakamane, ichine kutila ati ubulayo bufusha amatontonkanyo ayakwa Lesa mukutemwa noku sakamana mwe basumina. Echo tufwile ukubika ukusakamana kwesu no kukabila pali Lesa. Lengeni Lesa abombele pafyo tuleshingwanishiwa nafyo munshita yakwe lyena tuli nokuba abaumfwa bwino.

Ubulayo bubomba ilingi munshita ya bulanda ukusunswa, ukusakamana nokukabila. Lelo ichipande mumumalembo mu 1Petro 8:5 yatila ati "Beni aba tekanya, aba lolesha bwino bwino pantu umulwani, chiwa alenda enda ngenkalamo iyilefwaya ukuti ilye". Bushe lubembu nshi ulukalamba ulwakwa chiwa? Ifikansa. Alefwaya ukusenda inchende yakwa Lesa ukutila akaleshinshimunwa nga Lesa. Isambililo muli 1Peter 5 bukankala bukaba mubatungulula na Lesa naba shaba nefikansa. Ukukanaba nefikansa amakayandi twaliumfwa ukutila tufwile ukuleta amasakamiko yesu pali Lesa.

Mukwishiwa bwino fyonse ifyali mubulayo kuti kwalenga ukufula kwa busuma mubulayo, apobwashintilila no kutemwa kwa kwa Lesa pali chila umo mulifwe bana bakwe, kibili fweba mulupwa lwakwa Lesa. Pantu lesa alitusakamana kibili aba namaka ayabula ukupwa aya bombela pamafya yesu, twalishininkisha ukutila ati tufwile ukuleka ukusakamana pafitushinguluka mumyeo yesu. Tubike mumaboko yakwa shikulu nokufileka ukuba ifyo fine. Mumabula ayakonkapo muli ifilayo ifya kwa Lesa, ifyatantikwa ukulingana nelyashi ifyo mwingsabomfywa ukulingana nefyo inshita ili. Kuti mwabomfywa bwino ifi filayo ngachakutila mwasungile ifi mumano yenu.

UBUKANKALA BWAKWISHIBA IFILAYO.

1Petro 1:3-4. Tuleikala ne mibeele iyalinga ubwite Lesa atwitako. Lesa ku maka yakwe alitupeela fyonse ifyakutwafwako ukwikala nga bantu bakwe icine cine. Atwita ku bucindami bwakwe na ku busuma bwakwe pali ico twalimwishiba. Ni ku bucindami bwakwe no busuma bwakwe eco atupeelela ifyabupe ifikankala ifyacindamisha nganshi ifyo atulaile. Pakuti kuli ifi fyabupe mumone ukukuma kuli Bulesa bwakwe, mupusuke na ku konaika kwa bantu ba pano calo ku mulandu wa lunkumbwa lubi.

Amalumbo 46:1. 1Lesa ewakufisamamo kibili e maka yesu, alatwafwa lyonse ilintu tuba mu mafya.

Amalumbo 9:9. 9Muli Yawe emwakufisama abantu abacucutika, umwakufisama mu nshita yonse iya macushi.

Amalumbo 138:7. 7Nangu ine nyenda mukati ka mafya, niwefye unsunga umumi.Niwe ucilima abalwani bandi abamfulilwa,ku maka ya kuboko kobe ukwa ku kulyo,no kumpokololako no bulamba bobe.

Yeremiah 16:19. We Yawe, we cubo candi kibili niwe unkosha, ni muli iwe ine mfisama pa nshita ndi mu bwafya. Abantu ba mishobo yonse ni kuli iwe bakesa, bakatula umwapelela icalo conse.Bakesa kuli iwe, bakatila nokuti,“Ifikolwe fyesu, ala milungu yabufi e tulubi bali nato, utunangwafye, na maka tatwakwata nakalya.

Zechariah 2:5. Pantu Yawe nalaya ukuti umwine wine eukaba nge linga lya mulilo ilikashinguluka umusumba pakuusunga, nokuti umwine wine eukalaikalamo no bucindami bwakwe bonse.””Pantu Yawe nalaya ukuti umwine wine eukaba nge linga lya mulilo ilikashinguluka umusumba pakuusunga, nokuti umwine wine eukalaikalamo no bucindami bwakwe bonse.””

Deateronomy 33:27. Lesa wa pe na pe e cubo cobe, kibili na mwisamba lyobe e muli amaboko ya pe na pe. Akalafulumuna umulwani obe pa cinso cobe, akasosa ati, ‘Mulofyeni!’

Nahum 1:7. Yawe, ala musuma, e linga umo abantu bafisama ilyo bali mu mafya, kibili acingilila bonse aboba muli ena.

Abena Filipi 4:11-12. Nshilelanda ifi ico nshikwete ifyo ndekabila. Ine calishibila ukwikala notu twine nkewete. Nalishiba ifyo ukukabila kwaba, elyo nalishiba nefyo ukukwata ifingi nako kwaba. Nalisambilila inkaama yakubelesha ifyakwikala mu misango yonse, cibe ni mukukwata ifingi nangu ni mukukwata utunono.

Yobo 5:19. Akakupususha ku mafya ayali mutanda na ku bwafya ubwalenga cine lubali bwine tawakatale aculapo.

1 Abena Korinti 2:5. Epakuti icisumino cenu cishintililefye pa maka yakwa Lesa te mu mano yabumuntu iyoo.

2 Abena Koriti 12:9-10. Lelo Imfumu yanjaswike aiti, “Ala icikuuku nakukwatila eco ulekabila, pantu amaka yandi yamonekesha bwino ilyo uli mu bunasha.” Kanshi nakulasansamuka nganshi no kuitakisha mu bunasha bwandi, epakuti amaka yakwa Kristu yekalilile muli ine. 10Pa

mulandu wakwa Kristu ndasekela mu bunasha, mukutukwa insele, mu mafya, mukucushiwa, na mu masanso. Pantu ni mu bunasha bwandi, emo mba na maka.

Abena Filipi 4:19. Kibili Lesa wandi mu bukankala bwa bucindami bwakwe akulamupeela fyonse ifyo mulekabila pa mulandu wakwa Kristu Yesu.

Yakobo 1:2-4. Mwe bamunyinane, amacushi ya misango ne misango nga yamwihila, mulemona ukuti lishuko nganshi! 3Pantu mwalishiba ukuti ilyo icisumino cenu cileeshiwa ku macushi, ici cilenga ukushipikisha. 4Ukushipikisha kwenu kuli nokumoneka nganshi mufyo mulebomba, epakuti muleba abapwililika lyonse, abashabulisha nelyo cimo.

1 Petro 5:7 Mulemutuula amasakamiko yenu yonse, pantu eumusunga.

Isanya 41:10. Kanshi imwe mwilatiina iyoo, pantu ine ndi nenu. Mwilasakamana iyoo, pantu ine nine Lesa wenu. Nine nakulamukosha, kibili nine nakulamwafwa. Nine nakulamusunga ku kuboko kwandi ukwa kulyo kibili ukwamaka.

Abena Filipi 4:6-7. Mwilasakamikwa ne cintu nelyo cimo, lelo mu fintu fyonse mulelomba Lesa mu mapepo no kumutasha pali fyonse ifyo mulekabila. Elyo no mutende wakwe Lesa, uwacila amano ya Bantu, ukasunga bwino bwino imitima yenu na mano yenu ico mwaba muli Kristu Yesu.

Yohane 14:27. “Umutende namushila, mutende wa mu mutima wandi eo namupeela. Nshilemupeela mutende uo abantu ba pano calo bapeela. Mwilaenda abasakamana kibili mwilaba na mwenso.

Deut. 31:8. Yawe umwine ewakulakutangilila, kibili akulaba nobe. Takakushe nangu ukukulekelesha. Tecakwesha kutiina kibili tecakwesha kunenuka iyoo.

Amalumbo 55:22. Tuula ifisendo fyobe kuli Yawe, nao akulakubaka, ena taleka umuntu umololoke ukuti bamucimfye iyoo.

Abena Roma 8:28. Twalishiba ukuti ku Bantu abatemwa Lesa, Lesa acita fyonse ukuti fibawamine. Ni abo Bantu ebo Lesa umwine aita ku mulimo wakwe.

2 Abena Korinti 4:8-9. Ifwe amacushi yatwihilafye ukufuma konse konse, nomba tatinenuka. Ilyo catwansha ifyakucita, nalyo tatufupuka. Abantu balatucusha, lelo Lesa tatulekelesha. Balatupuma, lelo tatufwa.

Abena Roma 8:31. Nga kanshi pali ifi fyonse twaumfwa, kuti twatilapo shani? Nga Lesa ali na ifwe, nga nani engatulwisha?

Deuteronomy 32:4. Yesu Kristu wena abafye cimo cine, ifyo ali mailo, efyo ali na lelo, efyo akaba umuyayaya.

Abahebere 13:18. Yesu Kristu wena abafye cimo cine, ifyo ali mailo, efyo ali na lelo, efyo akaba umuyayaya.

1 Abena Tesalonika 5:18. Muletasha Lesa muli fyonse. Pantu ifi efyo Lesa afwaya ukuti mulecita apo mwaba muli Kristu Yesu.

Inpendwa 23:19. Lesa te muntu uwakuti abepe, nangu ena taba ngo mwana wa muntu, uwakuti apilibule ifyo apangile. Bushe alalanda kibili afilwa ukubomba? Bushe alalaya kibili afilwa ukufikilisha?

Isaya 43:2 Ilyo iwe upita mu menshi ayashika, ine ndaba nobe. Ilyo wabuka imimana pansi, amenshi tayakwibisha iwe. Ilyo upita mu mulilo, iwe tababuka iyoo, ilyo upita mu lubingu lwa mulilo, iwe talukoca nakalya.

Isaya 30:18. Nangu cakulaba ifyo, Yawe wena akulamulolela imwe pakuti alemupaala. Ena alefwaya ukulamubelelako uluse, pantu pefye Yawe e Lesa uucita ifyalolamo. Ala ishuko lisangwafye mukutetekela Yawe.

Amalumbo 32:7. Niwe mfisamamo ico ulancingilila ku mafya, no kuleka inyimbo shakupususha shinshinguluke.

1 Abena Koriti 10:13. Ukutunkwa konse ukumwishila, kutunkwafye uko abantu bonse batunkwako. Pantu Lesa wacishinka, tekuti aleke mutunkwe ukucila pa maka yenu. Lelo intunko nga shamwishila, akulamupeela amaka yakushipikisha, epakumona ukwansha isho ntunko.

Abena Efese 3:20. Natulelumba Lesa uo amaka yakwe yabomba muli ifwe, kibili kuti abomba ne facilile pafyo twingalomba nangu pafyo twingatontonkanya.

1Petro 4:12-13. Mwe bacibusa bandi, ala mwilasunguka ico muleeshiwa na macushi ayakali ayo muleculako. Mwilamona ayo macushi kwati cintu cimo icishifwile kumucitikila. Ala mulesansamukafye ico muleculako amacushi Kristu aculileko. Epakuti mukasansamuke nganshi ilyo ubucindami bwakwe bukasokoloka.

2 Abena Korinti 10:13. Ukutunkwa konse ukumwishila, kutunkwafye uko abantu bonse batunkwako. Pantu Lesa wacishinka, tekuti aleke mutunkwe ukucila pa maka yenu. Lelo intunko nga shamwishila, akulamupeela amaka yakushipikisha, epakumona ukwansha isho ntunko.

Abena Efese3:20. Natulelumba Lesa uo amaka yakwe yabomba muli ifwe, kibili kuti abomba ne facilile pafyo twingalomba nangu pafyo twingatontonkanya.

1Petro 4:12-13. Mwe bacibusa bandi, ala mwilasunguka ico muleeshiwa na macushi ayakali ayo muleculako. Mwilamona ayo macushi kwati cintu cimo icishifwile kumucitikila. 13Ala mulesansamukafye ico muleculako amacushi Kristu aculileko. Epakuti mukasansamuke nganshi ilyo ubucindami bwakwe bukasokoloka.

2 Abena Korinti 1:3-4. Napaalwe na matotelo Lesa kibili Wishi wa Mfumu yesu Yesu Kristu. Ni Shifwe waluse, Lesa uutukoselesha muli fyonse. 4Eutukoselesha mu bwafya bonse, epakuti na ifwe tumone ukukoselesha bonse abali mu bwafya ubwalekana lekana. Tulebakoseleshako ne cikoseleshi cine ico Lesa atukoseleseshako.

Mateo 11:28 – 30. “Iseni kuli ine mwe bacucutika na mwe batitikishiwa, na ine ndemupeela ukutuusha. 29Muleitwika ikoli lyandi, mulesambilila na kuli ine, pantu ndi wamutembo, nalifuuka no mutima. Lyena elyo mwakulaikala ne mitima tondolo. 30Pantu ikoli lyandi talyayafya, ne cipe candi calyanguka.”

Amalumbo 147:3. Alaposhwa abafunshika imitima, alabakakila ne filonda fyabo.

Amalumbo 94:19. Ilyo amasakamiko yafulisha muli ine, icitalaliko cobe cilandetela insansa mu mutima.

Ukusokolola 21:4. Akabafuuta ifilamba fyonse ku meno yabo. Takwakatale akuba imfwa nakabili, nangu ukuloosha, nangu ukulila ifilamba, nangu ukukalipwa iyoo. Pantu ifintu fyonse ifyakale nafipita.”

Amalumbo.37:25. Nali umwaice nomba ninkula, nshatala monapo umololoke ukulekeleshiwa, nelyo abana bakwe ukupula icakulya.

Lamentation 3:22 – 23. Icakuti icitemwiko cakwa Yawe tacipwa eco tushafwila, ne cikuuku cakwe tacipwa inshiku shonse.Apo shicela alalanga cipyap cipyap icikuuku no luse, pantu wena lyonsefye wacishinka.

Isaya 43:2. Ilyo iwe upita mu menshi ayashika, ine ndaba nobe.Ilyo wabuka imimana pansi, amenshi tayakwibisha iwe. Ilyo upita mu mulilo, iwe taubabuka iyoo, ilyo upita mu lubingu lwa mulilo, iwe talukoca nakalya.

Abena Filipi 4:19. Kibili Lesa wandi mu bukankala bwa bucindami bwakwe akulamupeela fyonse ifyo mulekabilia pa mulandu wakwa Kristu Yesu.

Amalumbo 119:89-91. We Yawe, ishiwi lyobe lya pe na pe, lyalibelelela pe na mu mulu.Icishinka cobe calibelelela umwakonkanina inkulo.Niwe washimpa isonde kibili

talisunkana nakalya.Ukushinta na lelo, yonse amafunde epo yaba, pantu fyonse fyabelako pa mulandu obe.

Amalumbo 23:1 Yawe e kacema wandi, ine nshikabila kantu nelyo kamo.

Amalumbo 37:28. Pantu Yawe atemwa umulinganya, kibili takalekeleshe abacishinka bakwe.

Abahebere 13:5 Mu mikalile yenu mwilatemwa indalamu, mulemona ifyo mukwete amuti nafitulinga. Pantu Lesa asosa ati, “Nshakatale musha.Nshakatale mulekelesha.”

Amalumbo 37:4-5. Ulebekelwa muli Yawe, nao akakupeela ifyo umutima obe ukabila.Uipeeleshe kuli Yawe, ukupitila mukumutetekela, nao akabomba.

Amapinda 3:5-6. Uletetekela muli Yawe no mutima obe onse, kibili wilaesha kulacetekela amano yobe iyoo.Na lyonsefy mu nshila yobe uleibukisha Yawe, nao akalakulanga ifyakucita.

Isaya 26:3-4. We Yawe, abantu ababikisha amano kuli iwe, kibili abakutetekela, ulabalenga ukwikala mu mutelelwe uwine wine.Ala muletetekela Yawe lyonsefy, pantu ni Yawe, cine cinefy ni Yawe umwine e cilibwe cesu ca pe.

Umwenso.

Isaya 41:10. Kanshi imwe mwilatiina iyoo, pantu ine ndi nenu. Mwilasakamana iyoo, pantu ine nine Lesa wenu. Nine nakulamukosha, kibili nine nakulamwafwa. Nine nakulamusunga ku kuboko kwandi ukwa kulyo kibili ukwamaka.

Deuteronomy 31:8. Yawe umwine ewakulakutangilila, kibili akulaba nobe. Takakushe nangu ukukulekelesha. Tecakwesha kutiina kibili tecakwesha kunenuka iyoo.”

Ukufuma 14:13. Mose nao ayasuka abantu ati, “Mwitiina! Shipeni, mwalamona uko Yawe alemupususha lelo. Aba bena Egupto mwamona ilelo tamwakatale amubamona nakabili.

Deuteronomy 20:3-4. Akalesosa ati, ‘Umfweni, mwebena Israeli! Ilelo muleya ku nkondo kukulwisha abalwani benu. Tecakwesha kubatiina nangu ukufupuka, mwikwata umwenso nangu ukutunsha imitima pa menso ya balwani benu. Pantu Yawe Lesa wenu muleya nankwe, akulamulwishishako kibili aleya lenga ukuti myue cimfy.’

2Timote 1:7. Pantu Mupashi Lesa atupeela tewakulenga ukuti tube no mwenso, lelo ni Mupashi wakutupeela amaka, icitemwiko, no mutekatima.

Amalumbo 27:1. Yawe e lubuuto lwandi, kibili Ipusukilo lyandi,bushe nani ningatiina?Yawe ekwakushina umweo wandi,nani ningakwatilako umwenso?

Amalumbo 27:5. Pantu mu nshita yakuculaeukansunga mu ḥanda yakwe, akamfisa mu cintelelwe Ce Tenti lyakwe, no kunsansabalika pa libwe ilyacindama.

Amalumbo 4:8. Nakulalambala no kulala umutende, pantu niwe weka we Yawe uunsunga mu mutelelwe.

Amalumbo 46:1-3. Lesa ewakufisamamo kibili e maka yesu, alatwafwa lyonse ilintu tuba mu mafya.Kanshi nelyo isonde lingasunkana, nangu impili shingakunkulukila mu matenga ya bembra, tekuti tutiine.Nangufye bamba engalulunkana,ne mpili shingatenta shani,tekuti tutiine.

Ukwelela.

1Yohane 1:9. Lelo nga tulayebelela ifyabubifi fyesu kuli Lesa, apo wena wacishinka alacita ifyo alaile. Alatubelela uluse ku fyabubifi fyesu fyонse, no kutusamba ku fibi fyонse ifyo tucita.

Isaya 43:25 “Ine wine, nine Lesa uufuuta bumpulamafunde, neco ncitila ifyo, nico efyo ine mfwaya ukucita. Nshakebukishe ifyabubifi fyenu.

Amalumbo 103:12. Nga filya fine akabanga katalukana na masamba, efyo nao atalusha ifibi fyesu kuli ifwe.

Isaya 1:18. “Ine ne Yawe ndeti, aleni tumfwane nomba. Nangu ifyabubifi fyenu fyakashika cee nkafisamba kibili fikabuuta tuutu ngo bunga bwa mfula. Ubunga bwa mfula: E mfula iyabuuta iyiloka ngo bunga pantu amenshi ya mfula yatalala nganshi, yakambatana, kibili yamoneka ayabuuta tuutu..Nangu ifyabubifi fyenu fyamulenga ukukashika cee,awe mukabuutafye tuutu ngo butonge.

Amalumbo 56:3-4. Ilyo umwenso wanjikata, niwefye weka nakulacetekela. 4. Muli Lesa umwine we shiwi ilyo numbanya, emo nacetekela, kibili teti ntiine. Nga nicinshi ico umuntu engancita?

Isaya 53:5-6. Lelo kwena nipa mulandu wa bumpulamafunde bwesu ecalengele ukuti bamucenaule ifyo, ni pa mulandu wa bubifi bwesu ecalengele ukuti bamupumaule ifyo.

Ukulimunwa kwakwe ekwalenga ukuti ifwe tuleikala umutende, impumo shakwe eshalenga ukuti ifwe tuleundapwa.

1 Petro 2:25 Bonsefye ifwe twali nge mpaanga ishaluba, bonse umo umo twailefye ciyeyeye mu nshila shesu.Yawe nao epakuposa ifyabubifi fyesu fyонse pali ena.

Lukalamilandu 3:31-33. Ala Imfumu yaba no luse, tailekelelako ku Bantu umuyayaya, iyoo.Nangufye pambi ingamukanda, ilamulangulukilako, pantu yalikwata icitemwiko icishipwa.Pantu te ku kutemwa kwaiko icushishanangu ukulenga abantu ubulanda.

Ukufuma 34:7. Ntwalilila ukulanga icitemwiko icishipwa ku makana na makana ya bantu, ku makana na makana ya bantu: Ba Baibele bamo batila, “ku makana na makana ya nkulo.” no kubabelela uluse pali bucisanguka, bumpulamafunde no bubifi. Lelo nshilekafye bampulamafunde ukwabula ukukandwa, ndakanda abana babo na beshikulu babo ukufika ku nkulo yalenga butatu ne yalenga bune, pa mulandu wa bubifi bwa bashibo.”

Abena Efese 1:7. Kristu alitulubula ku mulandu wa mfwा yakwe. Umulopa wakwe walenga nokuti tubelelwe uluse ku fyabubifi fyesu. We cikuuku cakwa Lesa nobe ulakula.

Amalumbo 66:18. Umutima wandi ausaminwa ububi, Yawe nga tanjumfwile iyoo.

Isaya 65:24. Nomba ilyo tabalati banjite, ine nalibaswike, ilyo bacili balelanda, ninshi nalibomfwile.

Amalumbo 34:6, 15, 17. Umulanda wine uyu alila, na Yawe amumfwa, no kumupususha mu mafya yakwe yonse. Amenso yakwa Yawe yaba pa bololoke,kabili amatwi yakwe yalakutika ku mapepo yabo. Yawe alomfwa inkuuta ya bololoke,no kubapokolola ku mafya yabo yonse.

1 Abena Tesalonika 5:17. Muleba no mute mukupepa.

Jeremia 33:3. Lilila kuli ine, na ine ndekwasuka, ndekwebako imilandu ikulu kibili iyankaama, iyo iwe ushaishiba.

Amalumbo 145:18. Yawe alapalama kuli bonse abakuuta mutuule, kuli bonse abamukuuta mu cishinka.

Yohane 16:24. Umwankashi uuli pakupapa alacuula, pantu inshita ya bucushi yafika. Nomba ilyo apapa umwana, alaba na ku bucushi. Alasansamukafye ico umuntu afyalwa pano calo.

Mateo 21:22. Nga muli bacisumino, fyonge ifyo mwakulalomba mu mapepo mwakulapeelwa.”

Mateo 7:7-8. Akulombeni mwakulapeelwa, akufwayeni mwakulasanga, akukonkonsheni bakulamwiswila. 8. Pantu onse uulomba alapeelwa, uufwaya alasanga, elyo nao uukonkonsha balamwiswila.

1Yohane 5:14-15. Ifwe tatumfwa mwenso pa cinsو cakwa Lesa pantu alatumfwa nga twamulomba icintufye conse ukulingana no bufwayo bwakwe. Twalishiba ukuti alatumfwa lyonse nga twamulomba. Kanshi twalishiba nokuti alatupeela conse ico tumulomba.

Isaya 40:29. Lesa ena eukosha abacepelwa amaka akoselesha na banakile bene.

Yohane 16:33. Kanshi namweba ifi, epakuti mukuba na ine mukwate insansa. Pano calo mukalacula, lelo muleshipa, nalicimfyia ifya calo.”

Luka 1:37. Pantu takwaba nelyo cimo ico Lesa engafilwa.”

Nahum 1:7. Yawe, ala musuma, e linga umo abantu bafisama ilyo bali mu mafya, kibili acingilila bonse aboba muli ena.

Amapinda 3:5-6. Uletetekela muli Yawe no mutima obe onse, kibili wilaesha kulacetekela amano yobe iyoo, Na lyonsefye mu nshila yobe uleibukisha Yawe, nao akalakulanga ifyakucita.

Amalumbo 18:1-2. Nalikutemwa we Yawe we maka yandi.

Yawe e cilibwe candi, e ilinga lyandi kibili e kapokolola wandi, Lesa wandi e cilibwe candi, muli ena emo mfisama, e nkewela yandi, e lusengo lwe pusukilo lyandi, kibili e shintililo lyandi.

Nalikutemwa we Yawe we maka yandi.

Amalumbo 46:1-3. Lesa ewakufisamamo kibili e maka yesu, alatwafwa lyonse ilintu tuba mu mafya.

Kanshi nelyo isonde lingasunkana, nangu impili shingakunkulukila mu matenga ya Bemba, tekuti tutiine. Nangufye Bemba engalulunkana, ne mpili shingatenta shani, tekuti tutiine.

Amalumbo 119:28. Umupashi wandi naunakuka pa mulandu wabulanda, nkosha ukulingana ne ishiwi lyobe.

Isaya 40:31. Nomba abatetekela Yawe, awe bena amaka yabo yalabwela. Bema na maka nga kapumpe, ilyo babutuka ulubilo, awe bena tabanaka, ilyo benda, nalyo line amaka yabo tayapwa.

Amalumbo 27:14. Lolela pali Yawe, shipa kibili tekanya. Ee ulelolelafye Pali Yawe

Amalumbo 130:5. Ala ine ni Yawe eo ndolela, no mutima wandi eo ulolelapo, kibili na mwishiwi lyakwe emo nakwatila isubilo.

Amalumbo 25:21. Leka bukaele pamo no bulungami ficingilile, ico isubilo lyandi lyaba muli iwe.

Amalumbo. 38:15. Lelo ine ndolela pali we Yawe, kibili niwefye we Yawe Lesa wandi uli nokunjasuka.

Amalumbo 39:7. “Nga nomba we mfumu ni cinshi ndelolela, apo isubilo lyandi niwe?

Amalumbo 25:4-5. We Yawe ulemfunda inshila shobe, unange ifyo ufwaya. Ulentungulula no kunsambilisha icishinka cobe, pantu niwe Lesa Umupusushi wandi, kibili niwe subilo lyandi akasuba konse.

2 Abena Korinti. 5:7. Ifwe icitutungulula mu bumi bwesu cisumino, te fintu tumona.

Amalumbo. 119:11. Pano calo ine ndi mulebeshi, wilamfisa amafunde yobe! Pano calo ine ndi mulebeshi, wilamfisa amafunde yobe!

Abehebere 4:12. Ishiwi lyakwa Lesa lyamweo, kibili libomba na maka. Lyalitwa ukucila no lupanga ulwatwa kubili. Lilapitilila icakuti lyalekanya umweo no mupashi, lyalekanya no

mwasuntanina amafupa ku bufyompo. Lilapelulula ififwaya ne fitontonkanya umutima wa muntu.

2 Timote 3:16-17. Amalembo Yamushilo yonse yena mashiwi yakwa Lesa.3:16 Paleti, “Amalembo Yamushilo yonse yena mashiwi ayo Lesa aputamo.” Kanshi kuti wayabomfy a pakufunda pa cishinka, pakwebaula abaluba, pakwaluluka abali mu filubo, na pakufunda ifyo abantu bali nokuba abakaele pa cinso cakwa Lesa. Eico kanshi Amalembo Yamushilo yalafwa umuntu wakwa Lesa ukuti akwate fyonse ifyo alekabila pakuti akwate amaka yakubomba umulimo usuma uwa musango onse.

1 Abena Korinti 2:9. Lelo calembwa ukuti,“Ifintu ifyo ilinso lya muntu lishatala alimona,no kutwi kwa muntu kushatala akumfwa,nelyo amano ya muntu yashatala ayatontonkanya,efyo Lesa apekanishisha abantu abamutemwa.”

Amalumbo 119:19.Pano calo ine ndi mulebeshi, wilamfisa amafunde yobe!

Amalumbo 119:105. Ishiwi lyobe ni nyali ku makasa yandi, kabilis lubuuto ulusanikilako inshila yandi.

Isaya 40:8. Icani ciloma, amaluba nayo yalabonsa,lelo ishiwi lyakwa Lesa wesu lyena lilabelelela lyonse.”

Amalumbo 36:9. Pantu intulo yabumi yaba kuli iwe, ni mu lubuuto lobe tumwena ulubuuto.

Amalumbo 119:130. Imilondolwele ya mashiwi yobe ilansanikila, ilenga na bampelwamano ukwiluka.

Yohane 17:17. Ishiwi lyobe e cishinka cine. Kanshi balule ku cishinka cobe pakuti baituule onse kuli iwe babe bobe.

Analubo 119:160. Yonsefye amashiwi yobe yacishinka, yonse amafunde yobe yalilungama kabilis yakubelelela pe na pe.

1 Abena Tesalonika 4:13-14. Mwe bamunyinefwe, tulefwaya ukuti mwishibe bwino pa mulandu wa bafwile nabasumina. Tulefwaya mwishibe ifi, pakuti mwilalilishika nga balya abashakwata isubilo. 14. Twasumina ukuti Yesu alifwile no kubuuka alibuukile. Kanshi kuti twasumina nokuti Lesa akababwesha abomi pamo na Yesu abo abafwile nabamusumina.

1 Abena Korinti 15:50 – 52. Bamunyinane, ico ndemweba nici cakuti iyi mibili yesu iya munofu no mulopa, yena tayakapyane Bufumu bwakwa Lesa. Pantu icintu icibola tekuti cikume ku cintu icishibola. Lekeni kanshi mwebeko icankaama. Teifwe bonse tukafwa, lelo bonse tukaluka, pakulila kwe penga lyakulekelesha mu kashita akanono nga mu kushibawila kwa linso. Pantu ipenga nga lyalila, elyo abafwa bakabuuka, kabilis tabakatale abafwa nakabili. Elyo na ifwe fwe bakaba abomi tukalulwa.

Amalumbo 116:15. Imfwa ya bamushilo bakwe Yabeyacindama pa cinso cakwe. Tekutila Lesa atemwa ukumona imfwa yabo, lelo cakutila alabasakamana nganshi apo imfwa yabekata.

About the Author

Dr. Robert L. Dean, Jr.

Dr. Dean is a much-sought-after Bible teacher with over forty years of experience. He serves on the adjunct faculty of Faith Evangelical Seminary and is a member of the Governing Board for Chafer Theological Seminary. Dr. Dean trained for the ministry at Dallas Theological Seminary where he earned a Th.M. in Hebrew and Old Testament Studies and later returned to pursue a Ph.D. in theological studies with an emphasis in Historical Theology. He also earned an M.A. in Philosophy from the University of St. Thomas (1987) and a Doctor of Ministry degree from Faith Evangelical Seminary (2002).

For more Bible studies, visit:

www.deanbibleministries.org

www.westhoustonbiblechurch.org

